

Børne- og Undervisningsudvalget
Finansudvalget

Den 9. september 2024

Tilfældig omfordeling på gymnasieområdet rammer elever på små erhvervsgymnasier i landdistrikter stik imod regeringens intentioner

Kære medlemmer af Børne- og Undervisningsudvalget og Finansudvalget,

I Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Erhvervsskolernes ElevOrganisation og Landssammenslutningen af Handelsskoleelever anerkender vi ambitionerne i regeringens forslag til omlægning af taxameter- og tilskudssystemet, herunder at elever i hele landet har adgang til et bredt udvalg af bæredygtige ungdomsuddannelser af høj kvalitet i nærheden af, hvor de bor. Men regeringens forslag skyder desværre forbi målet og bidrager i værste fald til visse steder at hæmme et bredt geografisk udbud af ungdomsuddannelser af høj kvalitet.

Knæktaxameter straffer skoler, der har bidraget til et geografisk bredt uddannelsesudbud

Regeringen foreslår at indføre et knæk i undervisningstaxametrene, der betyder, at store gymnasiale institutioner med mere end 700 årselever på en given uddannelse vil modtage 10 pct. lavere tilskud for elever over dette niveau. Det begrundes med stordriftsfordele, som ifølge børne- og undervisningsministeren tager udgangspunkt i en analyse, der bl.a. viser, at der er faldende marginalomkostninger for lærerløn, som udgør størstedel af lønomkostningerne, og at flere elever på store skoler giver bedre forudsætninger for at oprette større hold og udnytte lærernes arbejdstids til undervisning, *jf. svar på spørgsmål nr. S. 1187*.

Den konkrete model tager imidlertid ikke højde for, at mange erhvervsgymnasier er en lokalafdeling blandt flere lokalafdelinger indenfor samme institution, som har adresser i flere forskellige byer. Netop den konstruktionsform (flere afdelinger indenfor samme institution) er resultatet af fusioner, der hidtil har arbejdet for at sikre et bredt uddannelsesudbud i hele landet, som man nu ender med at straffe med omlægningen.

Da antallet af årselever ift. knækket opgøres på *institutions-* og ikke *afdelingsniveau*, vil mange erhvervsskoler blive ramt af knækket, selvom det samlede elevtal udgøres af flere små lokale erhvervsgymnasier, som enkeltvis har langt under 700 årselever. Det kan illustreres gennem nedenstående eksempel fra International Business College (IBC), der har afdelinger i tre byer i Syd- og Sønderjylland med en afstand på 30 til 80 km mellem afdelingerne.

IBC har sammenlagt på tværs af alle afdelinger omkring 1.600 årselever. Det betyder, at IBC's tilskud bliver reduceret med 10 pct. for ca. 900 årselever (1.598-700), selvom det alene er afdelingen i Kolding, der har mere end 700 årselever - mens både afdelingen i Fredericia og Aabenraa har langt under 700 årselever. Som modellen er nu, taber IBC ca. 5,5 mio. kr. på knækket, som jf. ministerens svar på spørgsmål nr. S 1187 ikke kan imødekommes gennem den stordriftsfordel, som regeringen henholder sig

til. En tilskudsreduktion i den størrelsesorden vil vanskeligt kunne håndteres uden risiko for at svække kvaliteten af uddannelsen.

Hvis knækket retligt var opgjort på afdelingsniveau, ville det alene være afdelingen i Kolding, der vil blive ramt af tilskudsreduktionen for 120 årselever, svarende til en tilskudsreduktion på ca. 0,7 mio. kr. IBC er desværre ikke et enkeltstående eksempel. Der er 23 andre eksempler.

	Årselever	Antal årselever, der bliver ramt af knækket	Tilskudsreduktion
IBC International Business College (institution)	1.598	898	5,5 mio. kr.
- Afdeling i Fredericia	470		
- Afdeling i Kolding	820		
- Afdeling i Aabenraa	308		

Note: Beregnet med udgangspunkt i de nye forhøjede takster.

Nyt og forhøjet udkantstilskud uddeles tilfældigt

Med omlægningen af taxameter- og tilskudssystemet vil regeringen herudover indføre et nyt og forhøjet udkantstilskud på 3,8 millioner kr. pr. uddannelsesinstitution, der gælder for både almene gymnasier og erhvervsskoler. Også her bliver der ikke taget højde for, at flere erhvervsskoler består af flere afdelinger indenfor samme institution, hvorefter konsekvensen er, at udkantstaxametret bliver fordelt meget tilfældigt flere steder. For IBC's vedkommende vil afdelingen i Aabenraa, der ligger indenfor et yderområde eller landdistriktsområde, ikke være berettiget til udkantstilskuddet på 3,8 mio. kr. alene fordi IBC's hovedadresse er i Kolding.

Den samlede konsekvens bliver flere steder en forøgelse af takstforskellen pr. årselev på erhvervsgymnasier og almene gymnasier beliggende i samme by, selvom ambitionen med omlægningen har været det modsatte. Samtidig er den store forskel i fællesudgifts- og bygningstaxametret, der pt. er mellem de almene gymnasier og erhvervsgymnasierne, desværre ikke adresseret med omlægningen.

Forslag til en mere retfærdig model

For at undgå denne skæve omfordeling bør takstreduktionen beregnes på det enkelte lokale gymnasium og ikke på institutionsniveau. Dette vil sikre en mere retfærdig fordeling og bevare det vigtige uddannelsesudbud i landområderne og lokale gymnasier, der har adresser i flere forskellige større byer. En justering af modellen er afgørende for at sikre fair vilkår for alle gymnasiale uddannelser i Danmark, hvor kvaliteten af den uddannelse, som eleverne får, ikke afhænger af skolens organiseringsform.

Vi står selvfølgelig til rådighed for uddybning.

Venlig hilsen

Allan Kortnum, formand for DEB-L

Bo Sejer Frandsen, formand for DEG-B

Jakob Holm, formand for Landssammenslutningen af Handelsskoleelever

Julie Kølskov Madsen, formand for Erhvervsskolernes ElevOrganisation